

Anılar-2

Elk. Müh. H. Avni Gündüz
avnigunduz@gmail.com

“Sakin bu ülkede biz imal ederiz, bir yaparız demeyin. Tamir ederiz deyin. Tamir masrafı deyin”

Üniversite yıllarındayız. Elektronik yeni yeni geliyor. Bazılarımız transistörlü devrelere meraklı ama derslerde hala tüplü devreler anlatılıyor. Paramız yettiği kadarıyla Ankara Ulus'taki (Konya sokak) elektronikçilerden malzeme alıp kanarya sesli kapı zilleri falan yapıyoruz. Bu tür kapı zilleri daha yaygın değil tabii. Burdur'daki mahallemizden 4-5 kişiye de yapmıştım. Büyük mutluluk.

Bölüm yönetimine öğrenci sorunlarını iletmek üzere çalışma yapılmıştı. Haşim arkadaşımız okudu. Pratik uygulamaların yapılacağı elektronik laboratuvarı (atölye aslında) talebimiz de vardı içinde. Zamanla oluştu ama biz göremeden mezun olduk. Tabii bu arada işi ilerletip radyo yapmaya çalıştık. Kütüphaneden bulduğumuz bir şema üzerine bir tahtaya çiviler çakıp uçları lehimleyerek sabaha kadar radyoyu bitirip sabah programını dinleyeceğiz! Kim bilir çivileri çakarırken yapılan gürültü nedeniyle kaç kişi homurdanmıştır?

Sonuç: Radyo tamam ama ses yok! ... Bu espri aramızda hala sürer. Sonuçsuz olan bir iş veya olaydan sonra “ses yok” diye dalga geçeriz. Bu heves devam etti bende. Anfi bile yaptım sonraları ama artık müzik aletleri de oldukça ucuzlamıştı. Olsun, önemli olan bir şeyler yapmak.

Bir gün rahmetli hocamız Mustafa Parlar1 derse sıkıntılı geldi.

- “Bugün ders yok” dedi.

- “Neden hocam dedik? Ne oldu?”

- “Dün devlet bakanı ile görüştüm, tam 1,5 saat elektronik sektörünün ex fonksiyonu gibi gelişeceğini, Türkiye

Elektrik Kurumu gibi bir de Türkiye Elektronik Kurumu kurulması gerekiyor diye anlattım” dedi.

Herkes meraklı gözlerle bakarken ağzı dolu dolu ve vurgulayarak,

- “Eee bu kurum ne işe yarayacak” demesin mi? Öküz herif” dedi.

Transistörleri seven birisi olarak üzüldüm ancak devir sıkıyönetim devri. Aramızda polis muhbirleri olma olasılığı var. Eyvah dedim, hoca başını yakacak. (Üstelik ben de devlet bakanını, devlet başkanı diye anlamıştım, iyice endişelendim). Hoca daha sonra Demirel zamanında İstanbul'dan birinci sırada milletvekili oldu ama yine bir şey yapamadı. Şimdi bölümün önünde bir masa başında eliyle bir şeyler anlatan heykeli duruyor.

- “Anlat, anlat. Düşün düşün, sonuçsuz kaldı işin” dedim, yanıt vermedi.

PTT'de işe başlayınca, Çankırı yolunda şimdilerde Telekom Genel Müdürlüğü olan PTT Eğitim Merkezi ve atölyelerin bulunduğu yerde işe yeni alınan teknisyenlere jeneratörler hakkında eğitim veriliyormuş. Beni de götürdüler. Bizim birimin ülke çapındaki radyo-link istasyonlarında çalışacak olan elemanlarıyla tanışmam gerektiğini söylediler. Teknisyenlere yeni icat elektronik kartları olan bu yeni nesil jeneratörlerin çalışma şekli anlatılıyordu fakat kartların kataloğu Almanca idi ve pek anlaşılıyordu. Almanya'dan firma teknik yetkilisi gelip anlatacakmış. Tabii ben de katıldım derslere. Almanca sözlük edindim hemen.

Alman vatandaşı anlatıyor ama bir türlü İngilizce kullanım kılavuzunu

vermiyor. Çantasından notlarını çıkarırken teknisyenler görmüş. Yemek molasında kullanım kılavuzunu aldılar, PTT'nin film stüdyosu varmış. Oraya götürüp bütün sayfaların fotoğrafını çekip kılavuzu geri bıraktılar. James Bond bile yapamazdı! Fotoğrafları basıp ciltlenmiş şekilde bana verdiler. Ben de okuldan yeni mezun olmanın verdiği taze heyecan ve bilgilerle başladım incelemeye. Kartların nasıl çalıştığını Alman anlatmıştı ama arıza olunca kartı değiştirip gönderiyorlardı; yenisi dünya para.

Neyse, çözdük tabii ki. Türkçe 'ye tercüme edip ders notu haline getirdim. Mekanik kısmın çevirisini de Makine Mühendisi arkadaşım yaptı. Eğitim merkezine verdik ve derslerde kullanılmaya başlandı. Doğal olarak (en acemi olan) ben dersleri anlatmaya başladım. Yanımda son derece deneyimli bir baş tekniker arkadaşla beraberdik. Ödül olarak ki ödül olacağı aklıma gelmezdi, altı ay sonra yıl sonunda başka bir jeneratör alımında heyet başkanı olarak Milano'ya gönderildim. Mart sonunda askerlik yazısı geldi, ayrıldım ama arkadan o gün için iyi bir rakam olan bir para gönderdiler. Kitap haline getirilen ders notlarından payıma düşen miktarmış. İlk ve son oldu. Bir daha meslek hayatımda yazdıklarım para veren olmadı.

PTT'den ayrılmadan önceki son aylarımdı. Genel Müdürlükteki bizim katta bir hareketlenme oldu. Hacim bey geldi dediler. Daire başkanının yanına geçti. Çok iyi birisiymiş. Telsiz konusunda müthiş bilgiliymiş. Yarım saat sonra bizim geniş odaya da gel-

di. Eskiler tanıyor kendisini. Bizi de tanıştırdılar.

- "Efendim, gençler çok iyi. Yeni jeneratörlerin elektronik kartlarını çözdüler"

- "Yaa, çok iyi"

Ben söze girdim.

- "Efendim, sizin telsiz atölyesindeki imkanlarla biz bu kartlardan imal ederiz" dedim.

- "Çocuklar, sakın bu ülkede biz imal ederiz, bir yaparız demeyin. Tamir ederiz deyin. Tamir masrafı deyin. Başka bir şey söyleyerek yapın. Biz telsiz yaptık, çalıştırdık ama üretmedik, yaptırmadılar. Sakın unutmayın" dedi.

Bu adamın ismi Hacim Kamoy² idi. Kendisi Aselsan'ın kurucusudur. Aselsan'ın kuruluşu ve gelişmesinde çok büyük katkısı vardır. O gün için bu olayın Hacim Kamoy'un kişisel bir kırgınlığından olabileceğini düşünmüş-

tüm. Ama Özal dönemindeki özelleştirme çabalarını, Ümraniye'deki Fikret Yücel'in³ yarattığı, benim de staj yaptığım (o günlere göre muazzam bir yer) PTT-ARLA araştırma merkezinin ilk önce satılmasını ve ardından tüm yetenekli mühendislerin yurt dışına götürülüp kapısına kilit vurulduğunu görünce emperyalist düşünce biçimini ve nasıl uygulandığını bu kez yaşayarak anladım.

Bugün hala benzer düşüncedeki özelleştirmeci politikacıların çoğunlukta olması bana Hacim Kamoy'un serzenişinin ne anlama geldiğini ve ne kadar haklı olduğunu göstermiş oldu. Mustafa Parlar hocayı da anımsadım. İki de Işıklar içinde uyusun. Eğer o yıllarda, daha transistörden çipleme geçilmediği bir zamanda Türkiye Elektronik Kurumu kurulabilseydi ülkemizin nasıl bir sıçrama yapabi-

leceğini hayal edebilirsiniz. Belki de entegre devrelerin imalat serüvenini Murat Aşkar Hoca denk gelirse anlatır.

Faşizme ve Emperyalizme karşıydık ama emperyalizmin, daha doğrusu emperyalist düşünce yapısının ne olduğunu tam kavrayamadığımız için sanayi ve teknolojiadaki ticari ayak oyunlarını, siyasi baskıları ve bunlara direnmeyen ve hatta destekleyen politikacıları o günlerde de iktidara getirdik bu günlerde de. Uluslararası ilişkileri ve dolayısıyla kamusal bakış açısıyla ülkelerin yönetilmesinin dünya barışı için anlamının önemini ve ayırımı yapmak için daha fazla çaba göstermeliyiz.

"Tam bağımsızlık benim karakterimdir. Ekonomik bağımsızlık olmadan siyasi bağımsızlık olmaz" demiş bir büyüğümüz. Buna teknolojiyi de ekleyelim mi?

¹⁾ **Mustafa Parlar**, ABD İllinois İnstitute of Technology mezunudur. Northwestern Üniversitesi ve Polytechnic İnstitute of Brooklyn'de Master ve Doktora yapmıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Profesörlüğü, Eğitim Direktörlüğü, Elektrik Mühendisliği Bölüm Başkanlığı, Mühendislik Fakültesi Dekanlığı, Rektörlüğü, İçel Mühendislik Bilimleri Kurucu Dekanlığı, 4.(XV) Dönem İstanbul Milletvekiliği yapmıştır. Anısına kurulan ODTÜ PROF.DR. MUSTAFA N. PARLAR EĞİTİM VE ARAŞTIRMA VAKFI bulunmaktadır.

²⁾ **Hacim Kamoy**, emekli olduğu 2000 yılına kadar, ASELSAN'da sürdürdüğü genel müdürlük ve yönetim kurulu üyeliğinin yanı sıra THY, ROKETSAN ve TRT gibi kurumlarda yönetim kurulu üyeliği yaptı. 1962 yılında Elektrik Mühendisleri Odası 8. Dönem ve 1963 yılında 9. Dönem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevlerinde bulundu.

1988 yılında, makamına gelip küstah bir ifadeyle "beni Mr. Özal gönderdi, sizi satın almaya geldim" diyen dünyaca ünlü İngiliz elektronik firması Marconi'nin patronuna: "bu millet bu şirketi simit paralarından arttırdığı bağışlarla kurmuştur, bu şirketi almaya kimsenin gücü yetmez" diyen Aselsan'ın kurucu genel müdürü..

³⁾ **Dr. Fikret Yücel**: "Akıntıya Karşı Yüzen Adam"

1965 yılında PTT Araştırma Laboratuvarı'nı (PTT-ARLA) kurdu. 1983 yılında PTT ARLA'nın çekirdeğini teşkil ettiği TELETAŞ A.Ş.'de 1989 yılına kadar Genel Müdürü. 1991-1993 yılları arasında TÜBİTAK Yönetim Kurulu üyesi. Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'nın kuruluşundan 2012 yılına kadar Yönetim Kurulu Başkanı. Kitap, makale ve tebliğ tarzında kırkı aşkın eseri bulunan T. Fikret Yücel, 1982 yılında Mustafa Parlar Vakfı Tarafından "Hizmet Ödülü"ne layık görüldü. 1987 yılında İTÜ Senatosu tarafından "Fahri Doktorluk" ünvanı verildi. 1994 yılında Elektrik Mühendisleri Odası T. Fikret Yücel'e "Meslekte Ulusal Hizmet Ödülü"nü sundu. 2009 yılında ODTÜ Senatosu Yücel'i "Ö

